

**Concept pentru elaborarea
Strategiei de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030**

Prezentul Concept este elaborat de Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct. 34 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Structura și informația despre noul document de politici publice propus	
1. Denumirea documentului	Strategia de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030
2. Tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat	<p>Documentul de politici publice planificat pentru elaborare va cuprinde prevederile pct.7 și 8 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, care definesc elementele structurale ale Strategiei.</p> <p>Totodată, documentul de politici publice urmează a fi aprobat prin hotărâre de guvern.</p>
3. Problema care urmează a fi abordată	<p>Siguranța cetățenilor și securitatea publică reprezintă un element public fundamental pe care Guvernul, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) este angajat să-l producă.</p> <p>În esență, afacerile interne, ordinea publică, protecția civilă, precum și migrația și azilul sunt domeniile de activitate ale Guvernului atribuite în competența MAI în raport cu care ministerul are misiunea de a analiza situația și problemele aferente, de a elabora politici publice eficiente, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.</p> <p>În context, prin Programul său de activitate „<i>Moldova vremurilor bune</i>”, Guvernul și-a asumat în calitate de obiectiv de dezvoltare „<i>reducerea cu 15% a infracțiunilor contra vieții și sănătății omului, a violurilor și hărțuirii sexuale și a violenței pe bază de gen, a accidentelor, înecurilor, incendiilor și intoxicațiilor</i>”.</p> <p>În susținerea acestui obiectiv, Ministerul Afacerilor Interne vine cu o viziune strategică și cu un set de acțiuni prioritare care vor fi expuse pe larg într-un document de politici publice pe domeniul afacerilor interne.</p> <p>Documentul de politici publice planificat pentru elaborare va aborda multidimensional problemele și riscurile din domeniul afacerilor interne, oferind soluții optime de consolidare a capacităților autorităților de aplicare a legii.</p> <p>Sub aspect sectorial, va fi analizată <i>situația criminogenă</i>, care pe durata ultimei decade a înregistrat o tendință de creștere până în 2016, după care trendul a devenit în mod pronunțat descendent. În termeni relativi, rata infracționalității poate fi urmărită sistematic începând cu anul 2014, perioadă pentru care sunt disponibili indicatorii demografici revizuiți.</p>

Astfel, vârful infracționalității a fost atins în 2016, an în care s-au produs 1 508 infracțiuni la o sută de mii de locuitori. Respectiv, până în 2020, infracționalitatea s-a redus cu aproximativ 1/3 atingând minimul de 1 014 infracțiuni la o sută de mii de locuitori.

Un alt aspect analizat va fi schimbarea permanentă a mediului de securitate și a formelor noi de organizare a activității criminale, în special prin utilizarea tehnologiilor informaționale care reduc capacitățile autorităților de aplicare a legii de a oferi un răspuns prompt și de a interveni operativ la toate cazurile semnalate.

Segmentul de *ordine și securitate publică* de asemenea necesită o abordare complexă pentru identificarea cauzelor și formularea propunerilor justificate de intervenție pentru diminuarea numărului total de contravenții, infracțiuni și efectele acestora.

În același timp, din numărul total de contravenții, ponderea cea mai mare (circa 60%) o dețin contravențiile din domeniul circulației rutiere.

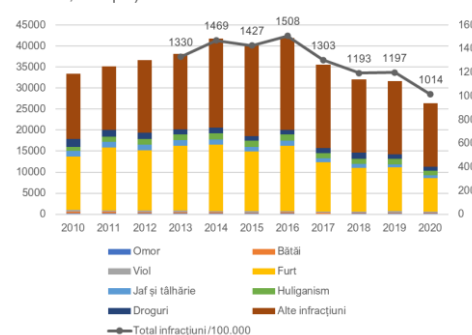
În ceea ce privește accidentele rutiere, inclusiv cele soldate cu decese, se constată că numărul lor rămâne în continuare majorat, atât în termeni absoluți, cât și în termeni relativi.

Pentru prima dată problemele și riscurile *domeniului situațiilor de urgență* vor fi abordate integrat într-un document strategic.

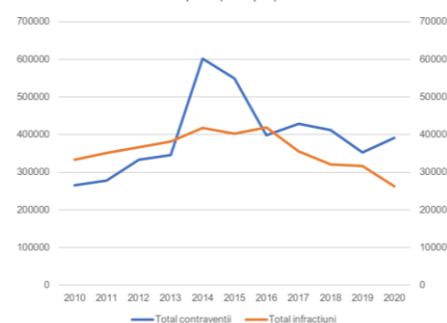
În acest sens, este oportun de subliniat că, în medie, în Republica Moldova se produc anual circa 300 de evenimente calificate drept situații excepționale și circa 20 de mii de situații de urgență, evenimente care necesită o intervenție complexă a instituțiilor statului, inclusiv a salvatorilor și pompierilor.

Totodată, eforturile depuse pentru consolidarea și modernizarea acestui segment nu sunt suficiente pentru a face față schimbărilor climatice care anual majorează numărul și efectele situațiilor excepționale de amploare cu caracter natural însă nu mai puține sunt efectele și impactul situațiilor excepționale cu caracter tehnogen sau biologic-social.

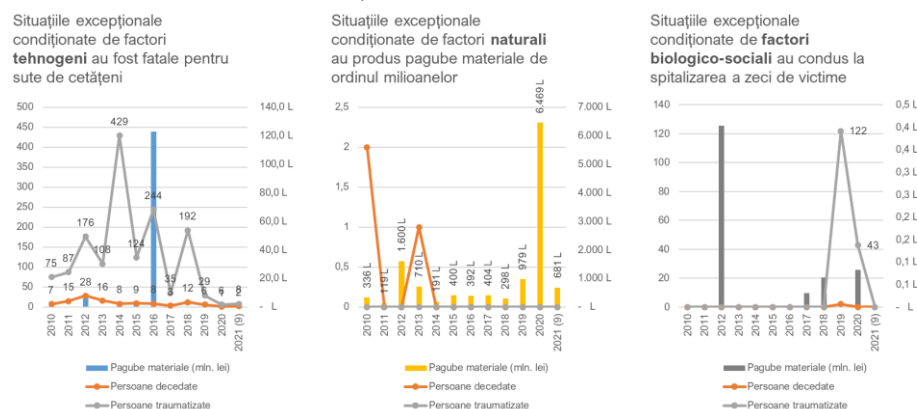
Numărul și tipul infracțiunilor săvârșite (stânga) și rata infracționalității (număr infracțiuni/100.000 locuitori, dreapta)

Evoluția numărului total de contravenții (stânga) față de numărul total de infracțiuni (dreapta)

În esență, toate tipurile situațiilor de urgență necesită o abordare rapidă și un timp minim de intervenție pentru a diminua efectele acestora. Pentru comparație, timpul maxim de reacție admis în țările europene variază între 8 și 15 minute, iar în Republica Moldova, în anul 2020 cel mai lung timp la o intervenție era de circa 58 de minute.

Managementul integrat al frontierei de stat a cunoscut abordări diferențiate pe parcursul anilor, însă, valorificarea rolului său în menținerea unui climat de securitate regională necesită în continuare abordări complexe de realizare.

Totodată, breșa de securitate determinată de existența unui tronson necontrolat al frontierei de stat reduce la minim efectele combaterii traficului ilicit de bunuri, migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.

În scopul închiderii acestei breșe de securitate, la etapa actuală, unica soluție viabilă este instituirea punctelor comune de trecere a frontierei pe teritoriului Ucrainei. Această soluție a fost pilotată cu succes în punctul de trecere a frontierei de la Cuciurgan, însă aplicarea pe larg a formulei respective implică negocieri bilaterale cu autoritățile ucrainene, precum și capacitate operațională a tuturor actorilor implicați în exercitarea funcțiilor de control la frontiera de stat.

Un alt aspect important care necesită o abordare multidimensională este fluidizarea traficului în punctele de trecere ale frontierei de stat. În medie, frontiera Republicii Moldova este traversată în ambele sensuri de circa 20 milioane de persoane și 5 milioane de autovehicule, cu excepția anilor 2020-2021, când numărul persoanelor și a mașinilor care au traversat frontiera țării a scăzut semnificativ din cauza pandemiei.

Statisticile menționate evidențiază necesitatea stringentă de a fluidiza traficul în punctele de trecere ale frontierei, astfel încât cetățenii de bună credință și oaspeții de peste hotare să-și poată continua nestingherit călătoria și să petreacă minimul din timpul necesar controlului în zona de trecere a frontierei.

Rolul statului în ceea ce privește *domeniul migrației și azilului* este de a facilita implementarea politicilor orientate spre documentarea străinilor cu acte de identitate, recunoașterea statutului de refugiat și a statutului de apatrid, acordarea protecției umanitare, coordonarea procesului de integrare a străinilor în Republica Moldova, controlul legalității șederii străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, custodia publică și aplicarea

	<p>corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare și a măsurilor restrictive, inclusiv readmisia cetățenilor.</p> <p>Analizând indicatorii statistici disponibili pe <i>domeniul migrației și azilului</i>, se constată că în perioada anilor 2018-2019, numărul anual de străini care au imigrat în Republica Moldova a înregistrat o tendință de creștere (<i>excepție este anul 2020 și 2021, care au fost influențați de restricțiile la intrarea străinilor în țară</i>). Astfel, în anul 2019, numărul imigranților străini s-a mărit cu 14%, față de anul 2018.</p> <p>Totodată, în perioada anilor 2018 – 2020, se observă o creștere constantă a numărului de străini aflați la studii în instituțiile de învățământ din țară. Conform datelor Biroului Național de Statistică, în anul de învățământ 2018/2019, la studii se aflau 4 555 persoane, iar în 2020/2021, numărul străinilor ce studiau în Republica Moldova a fost de 5 229 persoane.</p> <p>La compartimentul depistării străinilor cu ședere ilegală și a cazurilor de plasare ilegală în câmpul muncii a acestora, au fost documentate 2 736 contravenții ce vizează încălcarea regulilor de ședere și plasare în câmpul muncii, comparativ cu 2 014 contravenții constatate pe parcursul anului 2020, fiind atestată o creștere cu 35,85 % cazuri a numărului de delikte documentate.</p> <p>Respectiv, intervențiile statului pe segmentul de migrație și azil trebuie să implementeze cele mai bune standarde internaționale, inclusiv prevederile Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, pentru asigurarea unui proces migrațional ordonat, sigur și reglementat.</p> <p>Astfel, pentru susținerea și implementarea eficientă a domeniilor menționate, intersectorial vor fi abordate problemele și riscurile privind managementul tehnologiilor informaționale și a comunicațiilor electronice, capacitatea de asigurare a integrității și toleranței zero față de corupție și sporirea calității pregătirii profesionale pentru resurse umane înalt calificate.</p>
<p>4. Scopul elaborării documentului de politici publice</p>	<p>Din punct de vedere strategic domeniul afacerilor interne nu este acoperit integral de o viziune unică de dezvoltare. La etapa actuală, doar două din strategiile domeniului afacerilor interne sunt în vigoare, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 (HG nr.1101/2018); - Strategia națională antidrog pentru anii 2020-2027 (HG nr. 233/2020). <p>În același timp, sunt expirate următoarele documente de politici publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (HG nr. 587/2016); - Strategia de reformare a Trupelor de Carabinieri pentru anii 2017-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (HG nr. 357/2017); - Strategia națională de ordine și securitate publică pentru anii 2017 – 2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (HG nr. 354/2017); - Strategia națională în domeniul migrației și azilului pentru anii 2011-2020 și Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea acesteia (HG nr. 736/2016);

- Strategia națională de prevenire și combatere a criminalității organizate pe anii 2011-2019 și Planul de acțiuni pe anii 2018-2019 cu privire la implementarea acesteia (HG nr. 98/2018).

Respectiv, s-a constatat că implementarea documentelor de politici publice a fost una parțială din cauza fragmentării alocațiilor financiare. O parte din acțiunile planificate au fost realizate cu succes iar altele nu au avut acoperire financiară sau nu au fost implementate urmare a schimbării viziunii de dezvoltare și modernizare a domeniului afacerilor interne.

În acest context, Ministerul Afacerilor Interne planifică schimbarea paradigmei dezvoltării domeniului afacerilor interne urmând o abordare holistică, direcționată spre atingerea unor rezultate tangibile pentru cetățenii Republicii Moldova și asigurarea implementării integrate a priorităților Agendei de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova pentru anii 2021-2027, inclusiv a priorităților guvernamentale.

Elementele prioritare ale Agendei de Asociere cu privire la asigurarea dezvoltării sustenabile a Poliției, prevenirea și combaterea criminalității, traficului de arme și droguri, managementului integrat al frontierei de stat, migrației și azilului, protecției civile și toleranței zero față de corupție vor fi direcții esențiale în procesul de creare a noului document de politici publice.

Mai mult ca atât, lecția învățată din trecut este că adoptarea unor strategii separate pe fiecare domeniu de competență este în detrimentul sincronizării și coordonării acțiunilor de politici și a surselor financiare.

În același timp, dezideratul dezvoltării multidimensionale a domeniului afacerilor interne va contribui la sporirea gradului de siguranță a tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie.

În acest sens, Strategia de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030 va fi orientată pe trei segmente de dezvoltare: (1) la nivel național, autoritățile de aplicare a legii trebuie să fie un garant al ordinii și securității publice; (2) la nivel regional, acestea trebuie să fie un furnizor de securitate; (3) iar în raport cu societatea, trebuie să fie un concentrator de servicii de calitate.

În esență, pentru *garantarea unui mediu sigur de ordine și securitate publică* vor fi asigurate premisele pentru reacționarea rapidă și calitativă la apelurile cetățenilor, va fi revizuită organizarea structurală pentru asigurarea intervențiilor prompte în cele mai îndepărtate locații și va fi pus accent ferm pe prevenirea și combaterea criminalității organizate.

Totodată, vor fi dezvoltate capacitățile de reacție rapidă și combatere a amenințărilor de ordin criminal care ar putea influența negativ dezvoltarea mediului de afaceri și vor fi dezvoltate instrumentele de prevenire a posibilităților de dezvoltare a afacerilor tenebre.

În partea ce ține de *furnizarea securității la nivel regional*, vor fi dezvoltate capacitățile naționale de intervenții externe pentru asigurarea unui ajutor real statelor solicitante în situații de criză și dezastre, vor fi dezvoltate și diversificate instrumentele de livrare a suportului operațional prin delegarea forțelor de menținere a ordinii publice și de

gestionare a fluxurilor migraționale, vor fi dezvoltate capacitățile naționale de oferire a asistenței logistice, informaționale și de instruire, inclusiv de pregătire tactică.

De asemenea, vor fi dezvoltate filtrele reale pentru posibilele riscuri de tranzit a amenințărilor de ordin infracțional către UE sau alte state și implementat sistemul analitic capabil să asigure profilaxia și prevenirea dezvoltării grupărilor criminale internaționale sau a unor posibile coridoare de export a criminalității organizate.

Pentru *furnizarea serviciilor de calitate*, accent va fi pus pe digitalizarea proceselor aferente domeniului afacerilor interne. Va fi diminuată influența factorului uman în procesul decizional și va fi asigurată trecerea la dosarele contravenționale și penale în format digital. Vor fi implementate instrumentele și serviciile digitalizate pentru excluderea necesității deplasării fizice a cetățeanului pentru completarea formularelor pe suport de hârtie și dezvoltate mecanismele de procesare digitală a fluxurilor informaționale și de lucru.

Va fi asigurată interoperabilitatea bazelor de date naționale și compatibilitatea cu sistemele informaționale europene și internaționale pentru un schimb rapid de date, inclusiv dezvoltate modulele de identificare a riscurilor.

Totodată, vor fi implementate instrumentele pentru adaptarea la provocările criminalității cibernetice.

În vederea susținerii acestei viziuni urmează să fie realizate următoarele activități:

- efectuarea unei analize riguroase a situației actuale a domeniului afacerilor interne orientată spre identificarea aspectelor care reduc performanța sectorului;
- elaborarea unei viziuni strategice comprehensive care să alinieze viitoarele domenii de intervenții la necesitățile de a asigura siguranța persoanei și a mări încrederea în autoritățile din domeniul afacerilor interne;
- stabilirea direcțiilor principale de politici pentru următorii ani, care urmează să fie particularizate în programele de dezvoltare pentru fiecare domeniu de competență;
- crearea un cadru coerent de raportare care să dinamizeze progresul în implementarea plinară a strategiei.

În același rând, beneficiile elaborării și implementării unei singure strategii pe domeniul afacerilor interne se vor materializa prin:

- sporirea nivelului de siguranță publică și rutieră;
- eficientizarea acțiunilor de combatere a criminalității și protecție a victimelor;
- facilitarea accesului cetățeanului la servicii publice și digitalizate;
- diminuarea timpului de așteptare pentru efectuarea controlului în punctele de trecere a frontierei;

	<ul style="list-style-type: none"> - intervenții rapide în cazul situațiilor de urgență și consecințe atenuate; - instituții credibile și integre bazate pe principiul „toleranță zero față de corupție”; - abordarea serviciului public pe bază de profesionalism și etică instituțională.
<p>5. Concordanța cu SND și cu prioritățile guvernamentale și celelalte documente de planificare și de politici publice</p>	<p>Strategia de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030 se va ghida de direcțiile de prioritate ale Strategie Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” care oferă o viziune pe termen lung centrată pe nevoile cetățeanului și este racordată la obiectivele de dezvoltare durabilă care fac parte din Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite.</p> <p>În conformitate cu această strategie, siguranța și securitatea publică este una din cele zece dimensiuni care formează calitatea vieții.</p> <p>În esență, Strategia de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030 va contribui la implementarea SND „Moldova 2030” în special a obiectivului strategic nr. 9 „<i>Promovarea unei societăți pașnice și sigure</i>” și a ținutelor globale de implementare a acestuia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale; - stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor; - combaterea tuturor formelor de crimă organizată și a traficului de armament. <p>Totodată, viziunea strategică de dezvoltare a noului document de politici publice va îngloba și unele elemente deja prevăzute de SND „Moldova 2030”, și anume: (1) siguranța fizică și confortul psihologic în comunitate și mediul virtual care sunt dimensiuni esențiale ale calității vieții; (2) securitatea personală care are implicații pozitive asupra dezvoltării umane; și, (3) servicii de protecție a persoanelor aflate în situații de risc și acțiuni pentru reducerea riscurilor pentru viață.</p>
<p>6. Concordanța cu cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM)</p>	<p>Implementarea Strategiei de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030 urmează să fie făcută prin intermediul următoarelor programe/subprograme bugetare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programul „27 - Rezervele materiale de stat și de mobilizare”: <ul style="list-style-type: none"> - 27/01 - Politici și management al rezervelor materiale ale statului; - 27/02 - Rezerve materiale ale statului; - 27/03 - Servicii de suport în domeniul rezervelor materiale ale statului. 2. Programul „35 – Afaceri Interne”: <ul style="list-style-type: none"> - 35/01 - Politici și management în domeniul afacerilor interne; - 35/02 - Ordine și siguranță publică; - 35/03 - Migrație și azil; - 35/04 - Trupe de carabinieri; - 35/05 - Servicii de suport în domeniul afacerilor interne; - 35/06 - Managementul frontierei. - 35/07 - Cercetări științifice aplicate în domeniul afacerilor interne

	<p>3. Programul „37 - Protecție și salvare în situații excepționale”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 37/02 - Protecție civilă și situații excepționale; - 37/03 - Protecție și salvare pe apă. <p>Adițional, vor fi identificate și sursele externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.</p>
<p>7. Perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne își propune realizarea procesului de elaborare a Strategiei de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030 până la finele primului semestru al anului curent.</p>
<p>8. Părțile implicate</p>	<p>Procesul de co-creare și aprobare al Strategiei va fi asigurat într-o manieră participativă și cu implicarea părților interesate la nivel de ministere, alte autorități publice, societate civilă și parteneri de dezvoltare, inclusiv va fi asigurată implementarea principiului „nimeni să nu fie lăsat în urmă - Leave no one behind”.</p> <p>În cadrul consultărilor, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 privind mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional vor fi aplicate în modul corespunzător.</p>